

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania C. N.

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w R.

o wypłatę, wyrównanie świadczenia i odszkodowanie na skutek skargi

wnioskodawcy o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi

orzeczeniami: Sądu Okręgowego w R. z dnia 4 grudnia 2009 r., sygn. akt IV U (...)

oraz Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 kwietnia 2010 r., sygn. akt III AUz (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 24 kwietnia 2018 r.,

zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt III AUz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w R. postanowieniem z dnia 29 grudnia 2017 r. odrzucił skargę C.N. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi orzeczeniami Sądu Okręgowego w R. z dnia 4 grudnia 2009 r., IV U (...) oraz Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 kwietnia 2010 r., III AUz (...).

W uzasadnieniu Sąd odwoławczy wskazał, że wyrokiem z dnia 4 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił odwołanie C.N. od decyzji Dyrektora

Wojskowego Biura Emerytalnego w R. z dnia 16 stycznia 2004 r. Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacją przez ubezpieczonego. Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił zażalenie odwołującego się, wskazując że Sąd pierwszej instancji o odrzuceniu odwołania błędnie orzekł w formie wyroku. Orzeczenie to powinno zapaść w formie postanowienia, w związku z czym właściwym środkiem zaskarżenia było zażalenie i tak Sąd drugiej instancji potraktował wniesioną przez ubezpieczonego apelację. W skardze o wznowienie tego postępowania odwołujący się powoływał się na wykrycie w dniu 11 września 2017 r. nowego środka dowodowego, tj. odczytanie zapisu Wojskowej Komisji Lekarskiej z 6 lutego 1973 r., opierając skargę na treści art. 403 § 2 k.p.c.

Skarga o wznowienie dotyczy zatem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego, wobec czego jest niedopuszczalna. Zgodnie bowiem z art. 399 § 1 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem, zaś według § 2 tego artykułu, na podstawie określonej w art. 401¹ k.p.c. postępowanie może być wznowione również w razie zakończenia go postanowieniem. Oznacza to, że instytucja wznowienia postępowania dotyczy co do zasady prawomocnych wyroków, a więc rozstrzygnięć merytorycznych, natomiast postanowień tylko wówczas, gdy podstawę skargi stanowi art. 401¹ k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Ten wyjątkowy wypadek w niniejszej sprawie nie zachodzi, w związku z czym skarga ubezpieczonego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem podlegała odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. jako niedopuszczalna.

Skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie art. 408 k.p.c. w związku z art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 399 § 1 k.p.c., polegające na odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania, podczas gdy zachowano termin dziesięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia, warunkujący możliwość wznowienia postępowania, w sytuacji, gdy wykryto nowy środek dowodowy, który miał w ocenie wnioskodawcy wpływ na wynik sprawy, a z którego

nie mógł on skorzystać w poprzednim postępowaniu, a także przez stwierdzenie, że norma prawna zawierająca wyjątek od zasady nie może być interpretowana rozszerzająco, podczas gdy skarga o wznowienie postępowania mogłaby zostać dopuszczona również od postanowień formalnych kończących postępowanie w sprawie przez stosowanie do takich postanowień art. 399 § 1 k.p.c. w drodze analogii.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 399 k.p.c. skarga o wznowienie postępowania przysługuje tylko w sprawach, w których postępowanie zostało zakończone prawomocnym wyrokiem, a więc rozstrzygnięte merytorycznie, chyba że zachodzi wyjątek wprowadzony w paragrafie drugim omawianego przepisu przez ustawę z dnia 22 grudnia 2004 r. nowelizującą Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny, zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami wykładni przepisów prawa, norma prawna zawierająca wyjątek od zasady nie może być wykładana w sposób rozszerzający, ani stosowana w drodze analogii do innych sytuacji niż w niej przewidziane. Z tych względów niedopuszczalna jest wykładnia art. 399 k.p.c. proponowana w zażaleniu, dopuszczająca możliwość wznowienia postępowania w każdej sprawie, także zakończonej prawomocnym postanowieniem nierozstrzygającym jej merytorycznie. Zamieszczonego w art. 399 § 2 k.p.c. wyjątku od zasady określonej w art. 399 § 1 k.p.c., przewidzianego tylko dla sytuacji, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, nie można stosować w drodze analogii do wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem o oddaleniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu odwołania, jeżeli Trybunał Konstytucyjny nie orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu, na podstawie którego odrzucono odwołanie.

Skarga odwołującego się o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem była zatem niedopuszczalna i podlegała odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., na co bez żadnego wpływu

pozostaje, czy zachowano termin do jej wniesienia i czy była oparta na ustawowej podstawie.

Biorąc wszystko to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

Wniosek pełnomocnika żalącego się o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Najwyższy potraktował jako zamieszczony w zażaleniu omyłkowo, albowiem w postępowaniu zażaleniowym adwokat M.A. reprezentowała C. N. z wyboru, a nie z urzędu (pełnomocnictwo – k. 51).